

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (fjärde avdelningen)
den 9 april 2003 *

I mål T-217/01,

**Forum des migrants de l'Union européenne, Bryssel (Belgien), inledningsvis
företrädd av advokaten E. Degrez, sedan av advokaten N. Crama,**

sökande,

mot

**Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av A.-M. Rouchaud-Joët och
L. Parpala, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,**

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 11 juli 2001 om att dra in det finansiella gemenskapsstöd som beviljats sökanden enligt artikel A0-3040 i gemenskapens budget,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Tiili samt domarna P. Mengozzi och M. Vilaras,
justitiesekreterare: byrådirektören D. Christensen,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 12 december 2002,

följande

Dom

Bakgrund

- 1 Sökanden (nedan kallad FMUE eller sammanslutningen) är en internationell sammanslutning utan vinstsyfte, som har till syfte att informera om invandrare och att tillvarata deras intressen inom gemenskapens institutioner. Sammanslutningen består av ett flertal icke-statliga organisationer som är verksamma inom asyl- och invandringsområdet.

- 2 Större delen av FMUE:s budget finansieras av Europeiska gemenskapen. För detta ändamål ingick FMUE den 23 maj 2000 ett bidragsavtal med kommissionen avseende ett maximibelopp på 800 000 euro (nedan kallat bidragsavtalet). Enligt artikel 1 i bidragsavtalet syftade bidraget till att täcka FMUE:s driftskostnader för år 2000. Enligt artikel 3 i avtalet uppskattades bidraget till 800 000 euro, vilket motsvarade 86,65 procent av de totala kostnaderna som ansågs vara berättigade till gemenskapsfinansiering. Beloppet skulle betalas ut i tre delar.

- 3 FMUE tillsände den 18 juli 2000 kommissionen den finansiella garanti som krävdes för den första delutbetalningen av bidraget och den 8 augusti 2000 betalade kommissionen ut den första delen, som uppgick till 400 000 euro.

- 4 FMUE tillsände den 15 november 2000 kommissionen en revisionsrapport, som sammanslutningen hade sammanställt efter att blivit varnad om kommissionens avsikt att genomföra en sådan revision.

- 5 Genom en skrivelse av den 28 november 2000 begärde FMUE att kommissionen skulle betala ut den andra delen av bidraget, det vill säga 25 procent av totalbeloppet, varvid sammanslutningen inkom med en preliminär ekonomisk rapport för de tre första kvartalen år 2000 (nedan kallad den preliminära rapporten). Kommissionen ansåg att den andra delutbetalningen inte kunde ske på grundval av denna rapport och begärde därför i en skrivelse av den 5 december 2000 att FMUE skulle inkomma med detaljerade upplysningar och handlingar. FMUE besvarade denna begäran genom en skrivelse av den 11 december 2000.

- 6 Kommissionen genomförde den 11 och den 12 december 2000 en revision av FMUE:s räkenskaper.

- 7 Till följd av denna revision skickades ytterligare en begäran om upplysningar till FMUE den 18 december 2000.

- 8 Kommissionen upplyste FMUE om sitt beslut att avbryta utbetalningen av bidraget för år 2000 genom en skrivelse av den 19 januari 2001. I skrivelsen upplyste kommissionen även FMUE om att ärendet hade överlämnats till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF).

- 9 FMUE påpekade i skrivelser av den 24 och den 31 januari 2001 att samman slutningen inte hade erhållit kommissionens revisionsrapport. FMUE begärde även att få skriftliga upplysningar om kommissionens anmärkningar.

- 10 Kommissionen svarade FMUE genom en skrivelse av den 5 februari 2001. Kommissionen angav häri att OLAF:s undersökning fortfarande pågick och att FMUE skulle erhålla upplysningar om resultatet av undersökningen så fort som möjligt.

- 11 Kommissionen anordnade ett besök i FMUE:s lokaler den 1 mars 2001, vid vilket OLAF, kommissionen och FMUE:s ordförande Saïd Charchira närvarade.

- 12 FMUE begärde i en skrivelse av den 30 april 2001 att få träffa den behörige kommissionsledamoten för att diskutera sin situation. Ledamoten meddelade FMUE den 18 maj 2001 att han hade gett instruktioner om att FMUE:s skrivelse av den 30 april 2001 skulle undersökas noggrannt.

- 13 Kommissionen besökte FMUE:s huvudkontor den 3 maj 2001 för att granska samtliga ekonomiska transaktioner under räkenskapsåret 2000, i syfte att bedöma vilka av dessa som var bidragsberättigande. Det var dock inte möjligt att göra en sådan bedömning på grund av att FMUE:s bokföring var i dåligt skick. Samma dag skickade kommissionen en skrivelse till Saïd Charchira och anmodade honom att inkomma med en rad bankkontoutdrag som saknades och att ordna alla bokföringshandlingar i kronologisk ordning efter när betalningarna hade gjorts.
- 14 Genom en skrivelse av den 22 maj 2001 upplyste kommissionen FMUE om att kommissionens och OLAF:s revision fortfarande pågick.
- 15 Genom en rekommenderad skrivelse av den 11 juli 2001 upplyste kommissionen FMUE om sitt beslut att dra in det finansiella stödet för år 2000 (nedan kallat det ifrågasatta beslutet). Den revisionsrapport som låg till grund för beslutet fogades till beslutet.
- 16 I det ifrågasatta beslutet anges särskilt följande:

”Med hänvisning till skriftväxlingen mellan Er och kommissionären Antonio Vitorino och hans tjänstemän vid Generaldirektoratet för rättsliga och inrikes frågor får jag härmed meddela Er det beslut som har fattats angående Forums framtida finansiering. Reslutatet av kommissionens revision motsägs inte på något sätt av den undersökning som Europeiska byrån för bedrägeribekämpning nyligen avslutade. Kommissionens revision visar nämligen inte endast på stora brister i förvaltningen, utan även på allvarliga oegentligheter. Följaktligen anser jag mig vara skyldig att dra in kommissionens finansiella stöd enligt artikel A0-3040 i gemenskapens budget på grundval av artikel 1 i de allmänna villkoren i bidragsavtalet för år 2000. Jag bifogar kommissionens revisionsrapport, som legat till grund för beslutet. Eventuella ekonomiska följder kommer att meddelas Er snarast.”

- 17 OLAF:s undersökning överlämnades till Procureur du Roi (åklagarmyndigheten) i Bryssel den 2 juli 2001.

Förfarande och parternas yrkanden

- 18 FMUE har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 11 september 2001.
- 19 KBC Bank SA har den 24 april 2002 till förstainstansrättens kansli gett in en ansökan om att få intervensera i målet. Denna ansökan har avvisats genom beslut av den 28 juni 2002 av ordföranden på förstainstansrättens fjärde avdelning.
- 20 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (fjärde avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet.
- 21 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 12 december 2002.
- 22 FMUE har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

23 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, och

— förplikta FMUE att ersätta rättegångskostnaderna.

Grunder och domskäl

Den första grunden: Åsidosättande av artikel 1.2 i de allmänna villkoren i bidragsavtalet

Parternas argument

24 FMUE anser att det ifrågasatta beslutet är rättsstridigt, eftersom det inte är förenligt med artikel 1.2 i de allmänna villkoren i bidragsavtalet. Kommissionen har dragit in detta bidrag på grund av att den anser att undersökningarna visade på stora brister i förvaltningen och allvarliga oegentligheter. Härigenom har kommissionen åberopat en grund för hävning som inte föreskrivs i bidragsavtalet.

I detta avtal föreskrivs nämligen endast två fall där det är möjligt att häva detsamma. Det ena fallet är om mottagaren försätts i konkurs eller i likvidation, och det andra är om mottagaren har lämnat felaktiga eller ofullständiga uppgifter i syfte att erhålla bidraget.

- 25 FMUE har gjort gällande att ansökningarna om utbetalning av de sista delarna inte är grundade på felaktiga eller ofullständiga uppgifter. Sammanslutningen är inte heller försatt i konkurs eller i likvidation eller föremål för något liknande förfarande. Dessutom anges inte i det ifrågasatta beslutet att FMUE har lämnat felaktiga uppgifter i syfte att erhålla det bidrag som föreskrivs i bidragsavtalet.
- 26 FMUE anser att det ifrågasatta beslutet, som innebär att utbetalningen av bidraget för år 2000 skall upphöra och som fattades år 2001, saknar mening, eftersom samtliga utgifter — bidragsberättigande eller inte — redan hade uppkommit under år 2000. Enligt FMUE kunde bidragsavtalet endast hävas i förtid under år 2000, som omfattas av avtalet.
- 27 FMUE har påpekat att varken interna organisationsproblem eller problem om huruvida utgifter är bidragsberättigande kan läggas till grund för ett beslut att häva bidragsavtalet.
- 28 FMUE har vidare anfört att kommissionen har valt att dra in ett bidrag som beslutats av Europaparlamentet till förmån för sammanslutningen. Därigenom har kommissionen agerat i strid med sitt uppdrag att genomföra budgeten enligt artikel 272 EG och följande artiklar. Enligt FMUE är det uppenbart att det inte är förenligt med principen om en god förvaltning att "avskaffa stödet" till en organisation med allmännyttiga mål. Detta medför även att denna organisation upphör att existera, trots att parlamentet och kommissionen anser att den är nyttig.

- 29 Kommissionen har inledningsvis anmärkt att bidragsavtalet inte är ett avtal i egentlig mening, utan snarare ett ensidigt beslut från kommissionen att bevilja ett finansiellt stöd till en organisation med mål av gemenskapsintresse. I artikel 3 i avtalet preciseras villkoren för att bevilja bidraget samt vilken slags utgifter som är bidragsberättigande vid gemenskapsfinansieringen.
- 30 Kommissionen anser att den kunde häva bidragsavtalet med omedelbar verkan enligt artikel 1.2 i de allmänna villkoren i avtalet, eftersom FMUE hade lämnat felaktiga eller ofullständiga uppgifter. Kommissionen har gjort gällande att rekommendationerna från bolaget Westen & Co, som genomförde revisionen på FMUE:s begäran, tydligt visar på bristerna i sammanslutningens förvaltning och på följderna för innehållet i FMUE:s verksamhet. Bolaget påpekade att FMUE varken hade en internrevision eller faktureringsrutiner i linje med god redovisningssed eller en kassabok. Bolaget framförde även tvivel beträffande underlaget för kassautgifterna.
- 31 Enligt kommissionen uppfyller den preliminära ekonomiska rapporten inte kraven i bidragsavtalet. Rapporten är endast ett intygande som inte alls överensstämmer med den faktiska bokföringen. I synnerhet innehåller den ingivna bokföringen ett flertal ej betalda utgifter, vilka således inte är bidragsberättigande. Detta påpekades vid revisionen den 11 och den 12 december 2000.
- 32 Kommissionen har gjort gällande att indragningen av bidraget inte skall förväxlas med dess betalning, det vill säga utbetalningen av de belopp som föreskrivs i avtalet under den period som omfattas härav, under förutsättning att kommissionen erhåller bokföring som styrker de bidragsberättigande utgifterna. FMUE skulle således med stöd av underlag som styrker de bidragsberättigande utgifterna ha kunnat begära utbetalning av de i avtalet föreskrivna beloppen, till ett värde som kunde dokumenteras på lämpligt sätt.

- 33 Kommissionen har vidare anført att den fastställde FMUE:s bidragsberättigande utgifter enbart på grundval av de autentiska handlingar som den hade tillgång till. Mellanskillnaden mellan dessa belopp och det första delbeloppet, som betalades ut i augusti 2000, gav upphov till ett saldo på 53 608,94 euro till kommissionens förmån. Kommissionen har begärt indrivning av detta belopp.
- 34 Kommissionen har påpekat att FMUE inte ens har försökt att styrka att de handlingar som sammanslutningen ingav till stöd för sin begäran om utbetalning av den andra delen av bidraget uppfyller kraven i bidragsavtalet.
- 35 Kommissionen har tillagt att det följer av artikel 2.2 i bidragsavtalet att detta inte upphör att gälla förrän den dag då den sista delen utbetalas. Fram till och med detta datum står det således kommissionen fritt att häva avtalet med stöd av artikel 1.2 i de allmänna villkoren i bidragsavtalet.
- 36 Kommissionen har tillbakavisat påståendet att det krävs uppsåt för att artikel 1.2 i de allmänna villkoren i bidragsavtalet skall kunna tillämpas. Det är enligt avtalstexten tillräckligt att mottagaren har lämnat felaktiga eller ofullständiga uppgifter.
- 37 Slutligen anser kommissionen att FMUE, i sin replik, har åberopat en ny grund till stöd för påståendet att det ifrågasatta beslutet är rättsstridigt, nämligen att kommissionen har agerat i strid med sitt uppdrag att genomföra budgeten enligt artikel 272 EG och följande artiklar. Kommissionen anser följaktligen att denna grund inte skall beaktas, enligt artikel 48.2 i förstainstansrättens rättegångsregler.

- 38 Kommissionen har i andra hand gjort gällande att den har genomfört budgeten för det aktuella bidraget i enlighet med gemenskapens gällande budgetbestämmelser. Det förhållandet att budgetmyndigheten inrättade ifrågasatt budgetpost innebär inte att det automatiskt uppstår en skyldighet för kommissionen att genomföra den.

Förstainstansrättens bedömning

- 39 Förstainstansrätten konstaterar inledningsvis att det ifrågasatta beslutet, trots att det är något tvetydigt formulerat, endast avser bidraget för år 2000. Detta har även bekräftats av kommissionen vid den muntliga förhandlingen i ett svar på en fråga från rätten.
- 40 Det framgår av bidragsavtalet att FMUE, för att erhålla gemenskapsfinansieringen, var skyldig att uppfylla en rad villkor i avtalet och i de allmänna villkoren som är fogade till detta.
- 41 I artikel 1.2 i de allmänna villkoren i bidragsavtalet föreskrivs nämligen klart att kommissionen får häva avtalet och besluta att dra in bidraget med omedelbar verkan och utan skadeståndsskyldighet, om mottagaren har lämnat felaktiga eller ofullständiga uppgifter för att erhålla det bidrag som avses i avtalet.
- 42 Det framgår dessutom klart av lydelsen i bidragsavtalet och i de allmänna villkoren som är fogade till detta att utbetalningen av de två sista delarna av bidraget inte kunde ske förrän kommissionen mottagit och godkänt en preliminär rapport och en slutlig rapport.

- 43 Vidare föreskrivs i artikel 4 i bidragsavtalet att 25 procent av det totala bidragsbeloppet, som nämns i artikel 3.1, betalas ut inom 60 dagar efter det att kommissionen mottagit och godkänt en preliminär ekonomisk redogörelse samt en begäran om utbetalning, och att återstoden betalas ut inom 60 dagar efter det att kommissionen mottagit och godkänt en slutlig ekonomisk redogörelse samt en begäran om slutbetalning.
- 44 Det framgår av dessa bestämmelser att kommissionen hade rätt och skyldighet att kontrollera huruvida villkoren i bidragsavtalet hade uppfyllts innan den betalade ut återstoden av det beviljade bidraget. Härav framgår även att kommissionen kunde häva bidragsavtalet när mottagaren lämnade ofullständiga uppgifter om sina driftskostnader för att erhålla utbetalning av bidraget.
- 45 I förevarande fall står det klart att FMUE lämnade en ekonomisk rapport till kommissionen i samband med att sammanslutningen ingav begäran av den 28 november 2000 om utbetalning av den andra delen av bidraget. Denna rapport godkändes inte av kommissionen och den föranledde kommissionen att begära kompletterande upplysningar, eftersom den var ofullständig, och att kontrollera FMUE:s bokföring.
- 46 Det framgår av handlingarna i målet att det vid kontrollerna av FMUE:s bokföring upptäcktes att det hade förekommit allvarliga oegentligheter, vilket inte har bestridits av sammanslutningen. När det gäller kassahandlingarna framgår det av revisionsrapporten, som är fogad till det ifrågasatta beslutet, att samtliga tillgängliga handlingar för räkenskapsåret 2000 visade på utgifter till ett sammanlagt belopp av 197 811 belgiska francs (BEF), varav ett belopp av 142 555 BEF inte ansågs vara bidragsberättigande. Bland dessa handlingar återfinns bland annat icke godkända verifikationshandlingar (handlingarna 1, 7, 8, 10, 12, 25, 26), ersättningar för utlägg utan någon verifikationshandling

(handlingarna 2, 3, 4, 9), eller omotiverade ersättningar för utlägg (handlingarna 17, 18, 20, 24) samt handlingar som inte kunde godtas som bidragsberättigande enligt bidragsavtalet (handlingarna 5, 6, 11, 14, 15, 16, 21, 22). När det gäller bankhandlingarna visade samtliga tillgängliga handlingar för första kvartalet år 2000 på utgifter till ett sammanlagt belopp av 3 229 323 BEF, varav ett belopp av 851 211,97 BEF inte ansågs vara bidragsberättigande. Vissa av handlingar rör begäran om ersättning för tjänstereseutlägg som gjorts på formulär som är ofullständigt ifyllda och som inte undertecknats eller som saknar verifikationshandlingar (handlingarna 1, 2, 6, 10, 12, 16, 18), representationskostnader som inte är bidragsberättigande eller som inte är motiverade (handlingarna 3, 4, 5, 13, 15), ersättning för ospecificerade tjänster (handling 7), betalningar för tjänster utan godkända verifikationshandlingar (handlingarna 8, 9, 11, 20, 21—25) och utlägg som betalats kontant utan verifikationshandlingar (handling 17).

47 Under dessa förhållanden kunde kommissionen med stöd av artikel 1.2 i de allmänna villkoren i bidragsavtalet dra in det finansiella stödet som hade beviljats FMUE för år 2000, eftersom FMUE hade lämnat i vart fall ofullständiga uppgifter för att erhålla det aktuella bidraget.

48 Förstainstansrätten konstaterar, när det gäller FMUE:s argument att kommissionen år 2001 inte kunde anta ett beslut om att dra in det finansiella stödet som beviljats för år 2000, att ett sådant beslut inte kunde ha fattats förrän efter utgången av det berörda räkenskapsåret och efter det att formaliteterna i samband med kontrollen av huruvida FMUE:s utgifter var bidragsberättigande hade avslutats inom en rimlig tidsfrist. Det förhållandet att kommissionen antog det ifrågasatta beslutet den 11 juli 2001 innebär inte att den har gjort sig skyldig till oegentligheter.

49 Det kan slutligen konstateras att det inte finns grund för FMUE:s argument att kommissionen var skyldig att inom ramen för sitt uppdrag att genomföra gemenskapens budget betala ut det planerade bidraget till FMUE under den relevanta budgetposten, och detta oberoende av huruvida påståendet att det rör sig om ett nytt argument är riktigt. Det planerade beloppet skall betalas till följd av att utgift tagits upp i budgeten endast om villkoren för att göra denna utgift är uppfyllda. I förevarande fall har dessa villkor emellertid inte uppfyllts.

- 50 Härav följer att talan inte skall vinna bifall på FMUE:s grund att det ifrågasatta beslutet har antagits i strid med artikel 1.2 i de allmänna villkoren i bidragsavtalet.

Den andra grunden: Åsidosättande av rätten till försvar

Parternas argument

- 51 FMUE anser att det ifrågasatta beslutet är grundat på undersökningar som har genomförts i strid med den kontradiktoriska principen. FMUE erhöll endast revisionsrapporten som bilaga till det ifrågasatta beslutet. Denna rapport är dessutom formulerad i så vaga ordalag att det inte har varit möjligt för FMUE att försvara sig. Härtill kommer att ingen av personalen vid FMUE var närvarande när undersökningarna ägde rum, vilket strider mot den kontradiktoriska principen.
- 52 FMUE har gjort gällande att kommissionen dessutom beställt ett flertal andra revisioner (i december 2000, mars 2001 och maj 2001) och sammanslutningen har inte erhållit vare sig de preliminära slusatserna eller resultaten av dessa, trots upprepade påstötningar från dess ordförande. Sammanslutningen har hävdad att den inte har kunnat ta tillvara sin rätt till försvar i tillräcklig utsträckning.
- 53 Kommissionen anser att denna grund utgår från det felaktiga antagandet att revisionsrapporten skulle ligga till grund för det ifrågasatta beslutet. Beslutet att "dra in bidraget" grundar sig på att FMUE inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt bidragsavtalet, det vill säga skyldigheten att lämna riktiga och fullständiga uppgifter. Kommissionen hade således ingen skyldighet att skicka revisions-

rapporten till FMUE, men däremot hade FMUE en skyldighet att inkomma med de autentiska handlingar som krävdes för beviljande av bidraget. FMUE har emellertid inte inkommit med dessa handlingar.

- 54 Kommissionen har påpekat att den regelbundet, muntligen eller skriftligen, upplyste FMUE om bristerna och oegentligheterna i de handlingar som sammanslutningen hade ingett till stöd för sin begäran om utbetalning av den andra delen av bidraget. Kommissionen har särskilt hänvisat till FMUE:s skrivelse av den 24 januari 2001. Kommissionen har vidare påpekat att FMUE:s ordförande Saïd Charchira och FMUE:s revisor Van den Eede var närvarande vid den undersökning som kommissionen genomförde den 11 och den 12 december 2000.
- 55 Saïd Charchira var dessutom närvarande både vid OLAF:s besök den 1 mars 2001 och vid kommissionens besök den 3 maj 2001, vars syfte var att bedöma vilka utgifter för räkenskapsåret 2000 som var bidragsberättigande. Saïd Charchira var också närvarande vid ett sammanträde som anordnades på hans begäran den 20 juli 2001 efter det att det ifrågasatta beslutet hade antagits.

Förstainstansrättens bedömning

- 56 Det skall erinras om att iakttagandet av rätten till försvar i alla förfaranden som inleds mot en person, och som kan leda till en rättsakt som går denna person emot, utgör en grundläggande gemenskapsrättslig princip som skall säkerställas även i avsaknad av reglering av förfarandet i fråga. Denna princip innebär ett krav på att de mot vilka ett beslut, vilket på ett påtagligt sätt påverkar deras intressen, riktar sig bereds tillfälle att på ett ändamålsenligt sätt tillkännage sin ståndpunkt (domstolens dom av 24 oktober 1996 i mål C-32/95 P, kommissionen mot Lisrestal m.fl., REG 1996, s. I-5373, punkt 21).

- 57 I förevarande fall är det ostridigt mellan parterna att FMUE inte erhöll revisionsrapporten förrän i samband med att det ifrågasatta beslutet delgavs. Följaktligen skall det prövas huruvida FMUE under dessa omständigheter har kunnat yttra sig på ett ändamålsenligt sätt om indragningen av bidraget.
- 58 Förstainstansrätten konstaterar härvid för det första att det följer av fast rättspraxis att sökande och mottagare av finansiella gemenskapsstöd har en informations- och lojalitetsplikt, vilken ålägger dem att tillse att de lämnar riktiga uppgifter till kommissionen (förstainstansrättens dom av den 17 oktober 2002 i mål T-180/00, *Astipesca mot kommissionen*, REG 2002, s. II-3985, punkt 93). FMUE hade således en skyldighet att inkomma med de verifikationshandlingar som krävdes för beviljande av bidraget. Det står emellertid klart att sammanslutningen inte inkommit med dessa handlingar.
- 59 Det skall framhållas att kommissionen vid upprepade tillfällen anmodade FMUE att lämna upplysningar om de icke bidragsberättigande utgifterna. När kommissionen hade mottagit begäran om utbetalning av den andra delen av bidraget den 28 november 2000, skickade den ett flertal skrivelser till FMUE, där den begärde detaljerade upplysningar och handlingar (bland annat den 5 och den 18 december 2000 samt den 3 maj 2001). Dessutom genomförde kommissionen flera kontroller vid FMUE:s huvudkontor (bland annat den 11 och den 12 december 2000, den 1 mars 2001 samt den 3 maj 2001). Dessa kontroller genomfördes alltid i närvaro av en eller flera företrädare för FMUE, vilket sammanslutningen har bekräftat vid den muntliga förhandlingen. Kommissionen talade vid upprepade tillfällen om för FMUE att sammanslutningens bokföring inte gjorde det möjligt att fastställa huruvida villkoren för att bevilja återstoden av bidraget var uppfyllda. I synnerhet påpekade kommissionen i sin skrivelse av den 19 januari 2001 att den till följd av revisionen i december 2000 var orolig över det sätt som bidraget förvaltades på. Genom en skrivelse av den 3 maj 2001 upplyste kommissionen FMUE om att det för att kunna bedöma huruvida samtliga de ekonomiska transaktioner som hade genomförts under räkenskapsåret 2000 var bidragsberättigande var nödvändigt att "återställa bankboken (kopior av saknade utdrag) och att ordna alla bokföringshandlingar i kronologisk

ordning efter när betalningarna hade gjorts”. Kommissionen har tillagt att det vid kontrollen den 3 maj 2001 ”konstaterades att bankboken var ofullständig (flera kontoutdrag saknas) och att bokföringshandlingarnas ordning inte gjorde det möjligt att fastställa ett direkt samband (referenser och kronologisk ordning) med bankkontoutdragen avseende betalningarna”.

- 60 Av vad som anförts ovan framgår att kommissionen vid upprepade tillfällen gav FMUE möjlighet att ordna sin bokföring så att de verifikationshandlingarna för utbetalningen av återstoden av bidraget återfanns däri. Såsom framgår av punkt 46 ovan granskades dessutom samtliga kassa- och bankhandlingar som fanns tillgängliga för räkenskapsåret 2000. Kommissionen fastställde FMUE:s bidragsberättigande utgifter på grundval av de autentiska handlingarna. Mellanskillnaden mellan dessa belopp och det första delbeloppet, som betalades ut i augusti 2000, gav upphov till ett saldo på 53 608,94 euro till kommissionens förmån. Ingenting hindrade emellertid FMUE från att ge in de autentiska handlingar som uppfyllde kraven i bidragsavtalet för att erhålla återstoden av bidraget eller för att bestrida kommissionens bedömning av sammanslutningens bokföring.
- 61 Trots att FMUE inte erhöll den slutliga revisionsrapporten förrän i samband med att det ifrågasatta beslutet delgavs, gavs sammanslutningen således möjlighet att på ett fullgott sätt yttra sig om de omständigheter som kommissionen lade till grund för det ifrågasatta beslutet.
- 62 Kommissionen har dessutom klart angett att de omständigheter som uppdagades under de olika revisionerna kunde utgöra oegentligheter enligt artikel 1.2 i de allmänna villkoren i bidragsavtalet och eventuellt motivera att stödet drogs in och att redan utbetalda belopp återkrävdes. Kommissionen har uttryckligen nämnt vilka slags oegentligheter som konstaterades, nämligen dels att det saknades autentiska handlingar, dels att det fanns utgifter som inte var bidragsberättigande.

- 63 Av det anförda framgår att FMUE gavs möjlighet att yttra sig om samtliga de oegentligheter som det påstods att sammanslutningen hade begått. Det måste således anses att det ifrågasatta beslutet fattades i enlighet med den kontradiktoriale principen, även om FMUE inte erhöill revisionsrapporten förrän i samband med att det ifrågasatta beslutet delgavs.
- 64 Förstainstansrätten konstaterar vidare att FMUE inte har bestritt riktigheten av de omständigheter som beskrivs i revisionsrapporten. FMUE:s argument att kommissionen har åsidosatt sammanslutningens rätt till försvar genom att inte ge sammanslutningen tillgång till revisionsrapporten innan den fattade det ifrågasatta beslutet saknar därför betydelse. Om FMUE inte anser att revisionsrapportens slutsatser är felaktiga, har sammanslutningen nämligen inte något intresse av att göra gällande att rätten till försvar har åsidosatts.
- 65 Härav följer att talan inte skall bifallas på den andra grunden.

Den tredje grunden: Åsidosättande av motiveringskyldigheten

Parternas argument

- 66 FMUE anser att det ifrågasatta beslutet är bristfälligt motiverat, eftersom det däri inte klart anges vilken bestämmelse i bidragsavtalet som ligger till grund för beslutet eller vilka de oriktiga uppgifter är som sammanslutningen påstås ha lämnat. FMUE vet nämligen fortfarande inte om det ifrågasatta beslutet innebär att bidragsavtalet skall upphöra att gälla eller om det innebär att vissa utgifter som inte anses vara bidragsberättigande inte skall beaktas. Det är följaktligen omöjligt för FMUE att yttra sig och förbereda sitt försvar.

- 67 Kommissionen anser att det ifrågasatta beslutet är tillräckligt motiverat, eftersom FMUE inte kunde vara ovetande om vilket stycke i artikel 1 i de allmänna villkoren i bidragsavtalet som avsågs i det ifrågasatta beslutet.

Förstainstansrättens bedömning

- 68 Det följer av fast rättspraxis att det av en motivering till en rättsakt enligt artikel 253 EG klart och tydligt skall framgå hur den gemenskapsinstitution som har antagit den ifrågasatta rättsakten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen till den vidtagna åtgärden för att kunna försvara sina rättigheter och så att gemenskapsdomstolarna ges möjlighet att utöva sin prövningsrätt. Räckvidden av motiveringsskyldigheten är beroende av den ifrågavarande rättsaktens beskaffenhet och det sammanhang i vilket den har antagits samt reglerna på det ifrågavarande området (se domstolens dom av den 14 februari 1990 i mål C-350/88, Delacre m.fl. mot kommissionen, REG 1990, s. I-395, punkterna 15 och 16, förstainstansrättens dom av den 26 september 1999 i mål T-126/97, Sonasa mot kommissionen, REG 1999, s. II-2793, punkt 64).
- 69 Det följer dessutom av rättspraxis att, när det hänvisas till en handling som har fogats till ett beslut, och därmed till innehållet i denna handling, skyldigheten att motivera detta beslut kan anses vara uppfylld genom denna handling (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 24 april 1996 i de förenade målen T-551/93 och T-231/94—T-234/94, Industrias Pesqueras Campos m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-247, punkterna 142—144).
- 70 I förevarande fall är det tillräckligt att konstatera att det i det ifrågasatta beslutet uttryckligen hänvisas till artikel 1 i de allmänna villkoren i bidragsavtalet. Mot bakgrund av FMUE:s situation och innehållet i de tre punkter som den ovannämnda artikeln består av, kunde denna hänvisning endast gälla det fall som avses i andra stycket i andra punkten i denna artikel. Av revisionsrapporten, som har fogats till det ifrågasatta beslutet, framgår dessutom klart varför kommissionen beslutade att dra in bidraget. Under dessa förhållanden måste det

ifrågasatta beslutet anses innehålla en motivering som gör det möjligt för FMUE att försvara sina rättigheter och för förstainstansrätten att utöva sin prövningsrätt.

71 Talan skall således inte bifallas på den tredje grunden.

Den fjärde grunden: Åsidosättande av principen om skydd för berättigade förväntningar

Parternas argument

72 FMUE har hävdad att bidragsavtalet gav upphov till en berättigad förväntning om en fordran motsvarande 86,65 procent av sammanslutningens bidragsberättigande utgifter. Enligt FMUE dröjde kommissionen mer än åtta månader efter det att den preliminära rapporten lämnades och mer än sju månader efter utgången av den tidsperiod som omfattas av bidragsavtalet. Härigenom har kommissionen väckt en berättigad förväntning hos FMUE om att bidragsavtalet skulle fullgöras, eftersom utbetalningen av den andra delen av bidraget skulle ske inom 60 dagar efter godkännandet av den preliminära rapporten.

73 FMUE anser att varken skrivelsen av den 19 januari 2001 eller kommissionens olika revisioner kunde utgöra omständigheter som kunde hindra att sammanslutningen fick berättigade förväntningar.

74 Kommissionen har gjort gällande att den inte gav FMUE någon tydlig, ovillkorlig och samstämmig försäkran som kunde ge upphov till berättigade förväntningar hos sammanslutningen.

- 75 Kommissionen har tillagt att FMUE hade kännedom om det förfarande som ledde till att det berörda bidraget drogs in.

Förstainstansrättens bedömning

- 76 Varje person hos vilken en institution har väckt välgrundade förhoppningar har rätt att göra gällande principen om skydd för berättigade förväntningar. Principen om skydd för berättigade förväntningar kan emellertid inte åberopas av en person som gjort sig skyldig till en uppenbar överträdelse av gällande bestämmelser (domen i det ovannämnda målet Sonasa mot kommissionen, punkterna 33 och 34).
- 77 Enligt FMUE dröjde kommissionen mer än åtta månader efter det att den preliminära rapporten lämnades och mer än sju månader efter utgången av den tidsperiod som omfattas av bidragsavtalet. Härigenom skall kommissionen ha väckt en berättigad förväntning hos FMUE om att bidragsavtalet skulle fullgöras, eftersom utbetalningen av den andra delen av bidraget skulle ske inom 60 dagar efter godkännandet av den preliminära rapporten.
- 78 Härvid kan det för det första konstateras att detta påstående inte stöds av de faktiska omständigheterna. Enligt artikel 3 i bidragsavtalet var det nämligen ett villkor för bidragets beviljande att det gavs in autentiska räkenskapshandlingar. I denna bestämmelse föreskrivs att bidraget betalas ut under förutsättning att kommissionen godkänner den ekonomiska rapporten. I förevarande fall informerades kommissionen FMUE om att utbetalningarna av bidraget hade dragits in genom en skrivelse av den 19 januari 2001, det vill säga 60 dagar efter det att den preliminära rapporten av den 28 november 2000 lämnades in. Det framgår

dessutom av handlingarna i målet att kommissionen redan i december 2000 hade upplyst FMUE om att sammanslutningen måste inkomma med kompletterande upplysningar till stöd för sin begäran om utbetalning av den andra delen av bidraget.

- 79 Vidare kan det erinras om att det vid prövningen av den första grunden har fastställts att FMUE inte har uppfyllt sin skyldighet enligt bidragsavtalet att ge in sådana handlingar, med stöd av vilka gemenskapsbidraget kan beviljas.
- 80 Under dessa omständigheter kan FMUE inte vinna framgång med sitt påstående att kommissionen har framkallat en berättigad förväntning hos sammanslutningen om att detta bidrag skulle beviljas.
- 81 Av vad som anförts ovan följer att talan inte skall vinna bifall på den fjärde grunden och att talan således skall ogillas.

Rättegångskostnader

- 82 Enligt artikel 87.2 i förstainstansrättens rättegångsregler skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Svaranden har yrkat att FMUE skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom FMUE har tappat målet, skall svarandens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen)

följande dom:

- 1) **Talan ogillas.**

- 2) **FMUE skall bära sin rättegångskostnad och ersätta svarandens rättegångskostnad.**

Tiili

Mengozzi

Vilaras

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 9 april 2003.

H. Jung

Justitiesekreterare

V. Tiili

Ordförande